

KREDO

Vývoj vysokého školstva na Slovensku

prof. RNDr. Libor Vozár, CSc.
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Ostrava, 27. listopadu 2014

www.kredo.reformy-msmt.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dôležité míľniky

- **2002 nový zákon o vysokých školách – reforma VŠ**
- **2005 ukončenie transformácie na študijné programy založené na európskom kreditovom systéme (ECTS)**
- **2005 nový zákon o štátnej podpore výskumu a vývoja**
- **31 noviel zákona o VŠ**
- **2007 novela zákona o VŠ**
 - zmena kategorizácie VŠ
 - ustanovenia o súkromných a zahraničných VŠ
 - školné pre externých študentov na VVŠ
 - obmedzenie počtu študentov externého štúdia (zrušené ÚS 2010)
- **2010(11) zverejňovanie prác**
- **2012 proces akreditácie verejne prístupný, vnútorné systémy QA, registre**

Začiatok reformy vysokého školstva na Slovensku

- **Koncepcia ďalšieho rozvoja vysokého školstva na Slovensku pre 21. storočie (vláda SR, 2000)**
- **Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách**
 - implementácii princípov zakotvených v Bolonskej deklarácii
 - 3 stupne štúdia
 - kreditový systém
 - povinná akreditácia
 - zmeny v hospodársko-právnej forme existencie vŠ ako organizácií
 - VŠ ako verejno-právne inštitúcie
 - kategorizácia VŠ
 - majetok vlastní VŠ

Zákon o vysokých školách

- **Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách**
 - zmeny v systéme pridelovania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu
 - dotácia – blokový grant na základe formuly
 - medziročný prenos finančných prostriedkov
 - aktuálne účtovníctvo
 - odpisovanie majetku – fond reprodukcie
 - prechod na viaczdrojové financovanie - príjmy VŠ z platenej hlavnej (ďalšie vzdelávanie, kontraktný výskum ...) a z podnikateľskej činnosti
 - doktorandi - študenti s finančnou podporou štátu
 - funkčné miesta docentov a profesorov na dobu určitú
 - systemizácia pracovných miest (doc. prof. OA, A, L, VP, APZ)
 - dlhodobý zámer ministerstva a dlhodobé zámery VŠ
 - súkromné VŠ

Novely zákona o vysokých školách

- **Spoplatnenie externého štúdia**
- **Povinnosť zverejňovať záverečné práce vrátane posudkov**
- **Pracovné pomery do veku 70 rokov**
- **Profesijné študijné programy**
- **Odborové motivačné štipendiá**
- **Celoštátne registre sústredujúce informácie o VŠ**
- **Zverejňovanie informácií o habilitačných a inauguračných konaniach**
- **Externé štúdium jako predĺžené denné štúdium**

Ministerstvo a VŠ

- **Systemové riadenie**
 - zákony a to predovšetkým zákon o vysokých školách
 - Štrukturálne fondy
- **Nástroje na riadenie VŠ**
 - legislatíva
 - systém pridelovania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu
 - akreditácia

Financovanie verejných VŠ

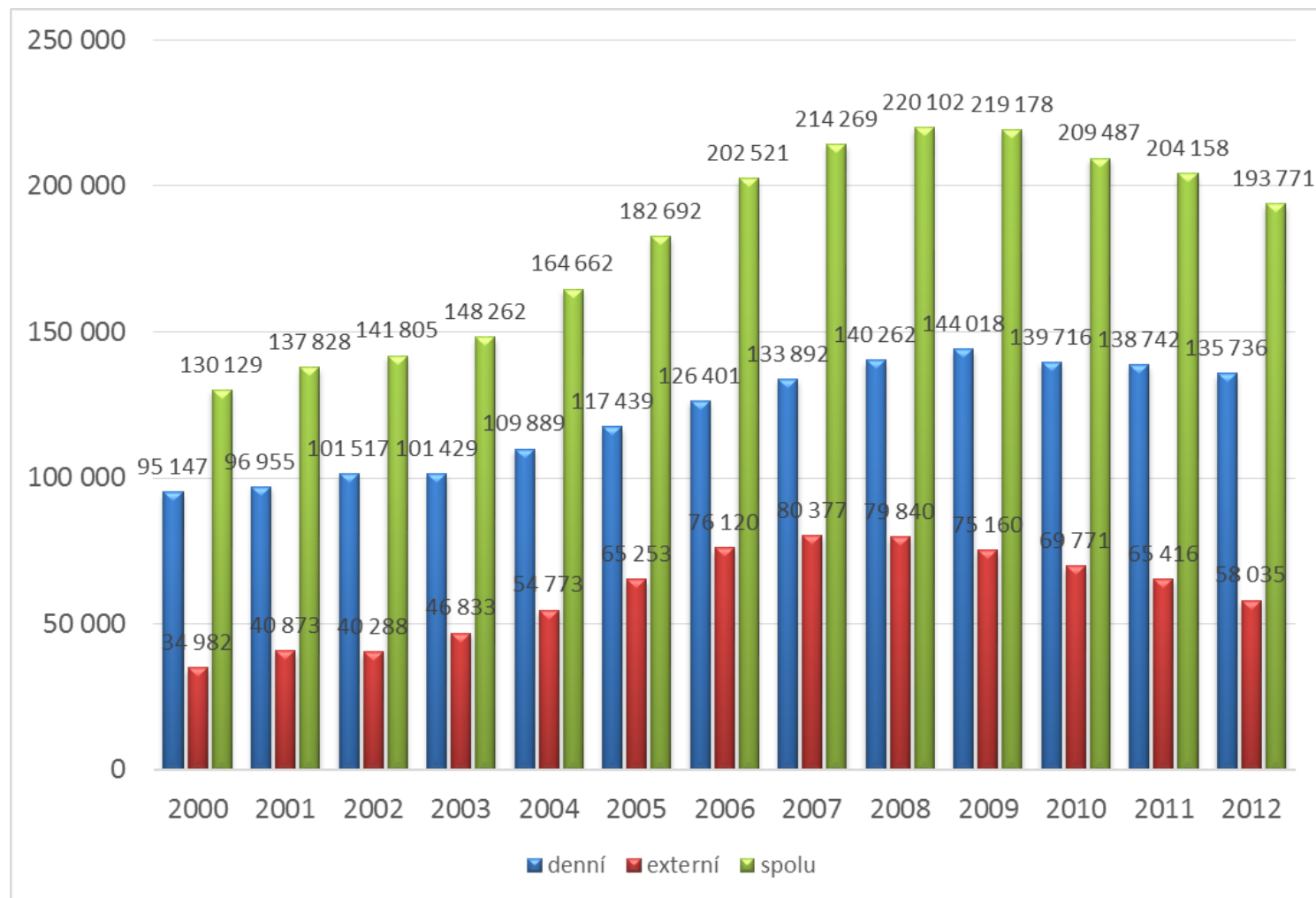
- **Dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov**
 - počet študentov
 - počet absolventov
 - ekonomická náročnosť uskutočňovaných študijných programov
 - kvalita a ďalšie hľadiská súvisiace so zabezpečením výučby
- **Dotácia na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť**
 - výskumná, vývojová alebo umelecká kapacita VŠ
 - grantová úspešnosť
 - publikačná činnosť
 - podiel na doktorandskom štúdiu
 - hodnotenie výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti VŠ Akreditačnou komisiou v rámci komplexnej akreditácie,

Financovanie verejných VŠ

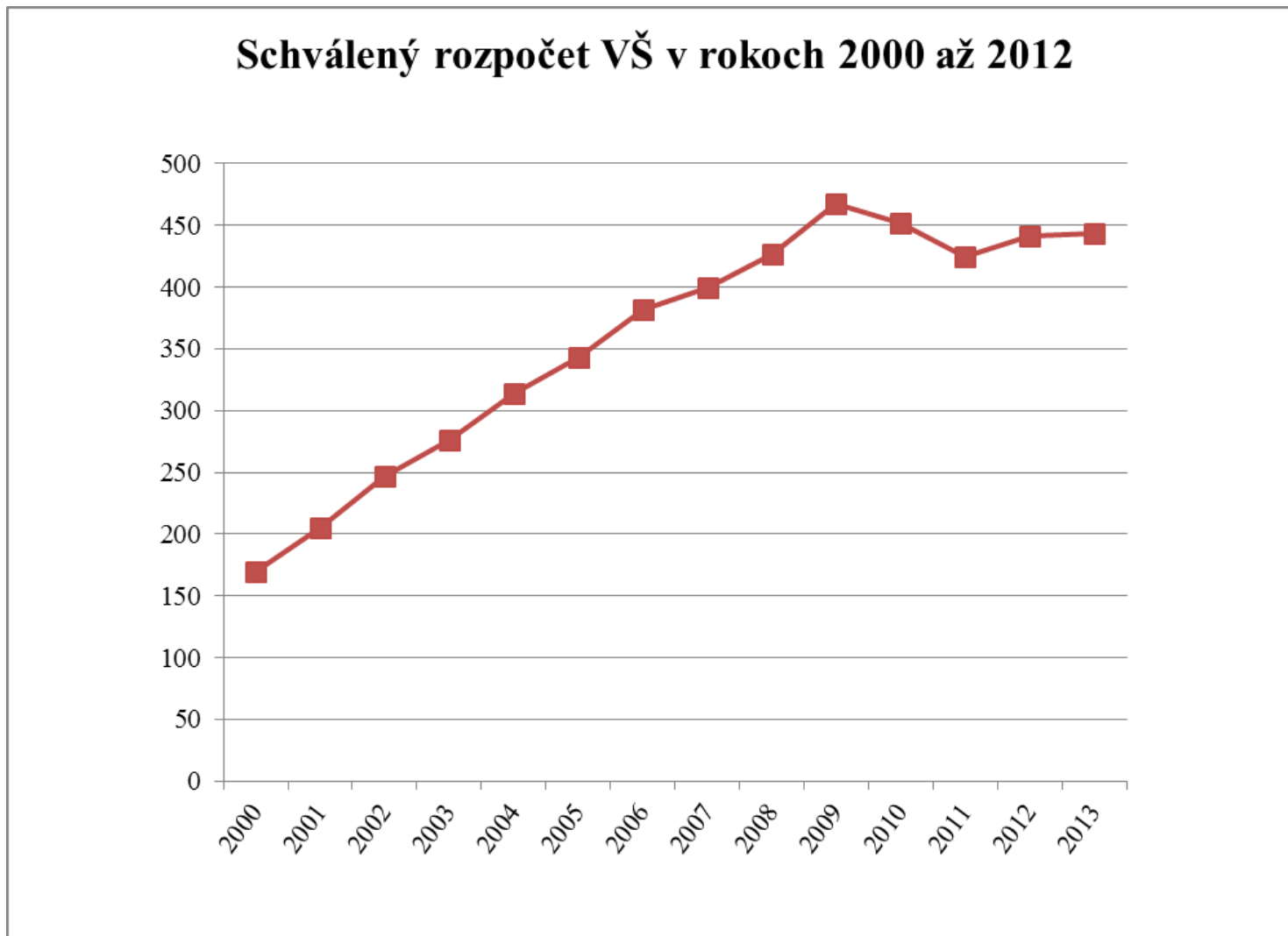

- **Dotácia na rozvoj vysokej školy**
- **Dotácia na sociálnu podporu študentov**
 - podpora stravovania
 - podpora ubytovania
 - sociálne a motivačné štipendiá
 - podpora športu a kultúry

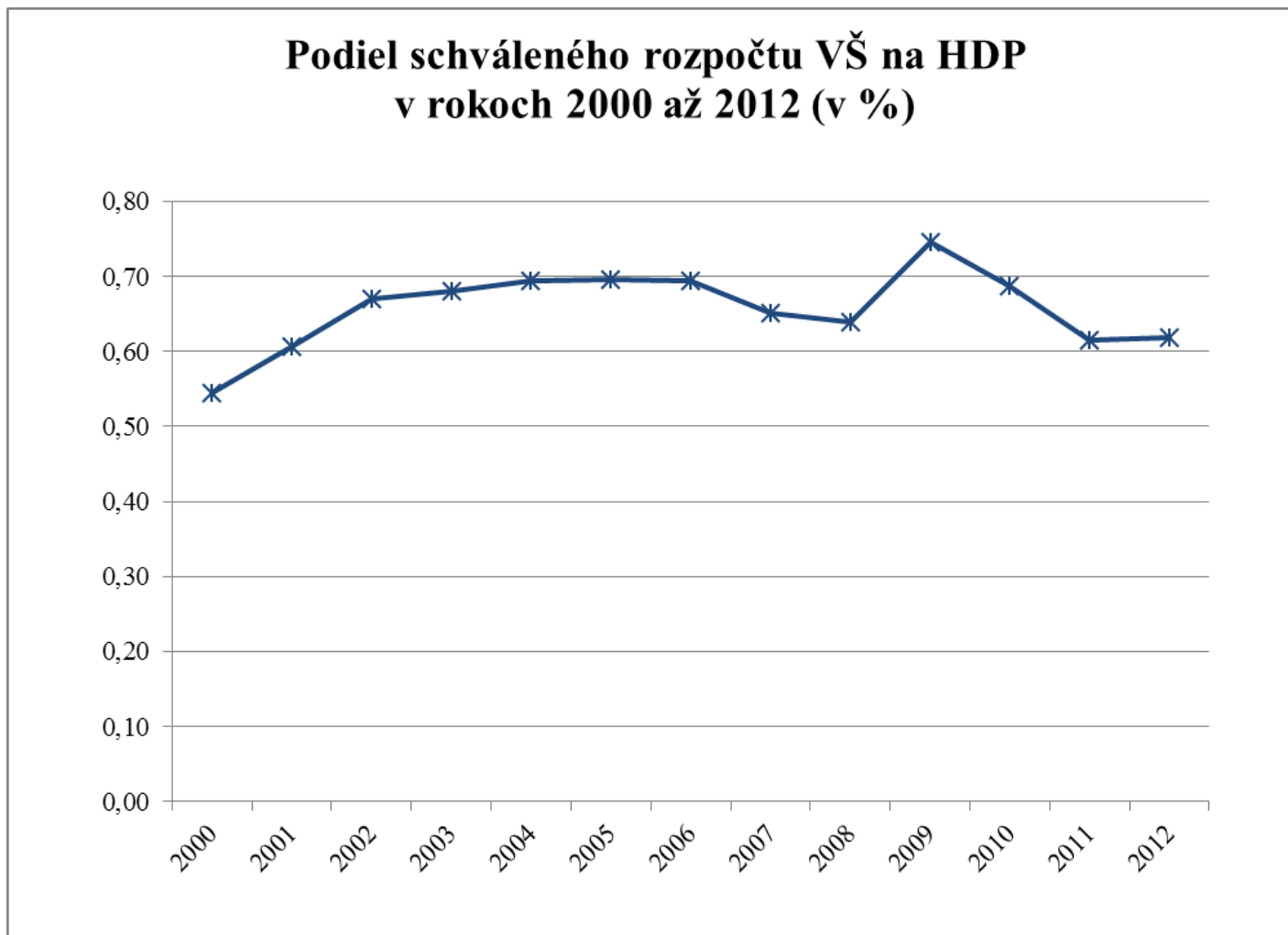
Počty VŠ studentů

Financovanie VŠ (mil. EUR)

Financovanie VŠ vs HDP

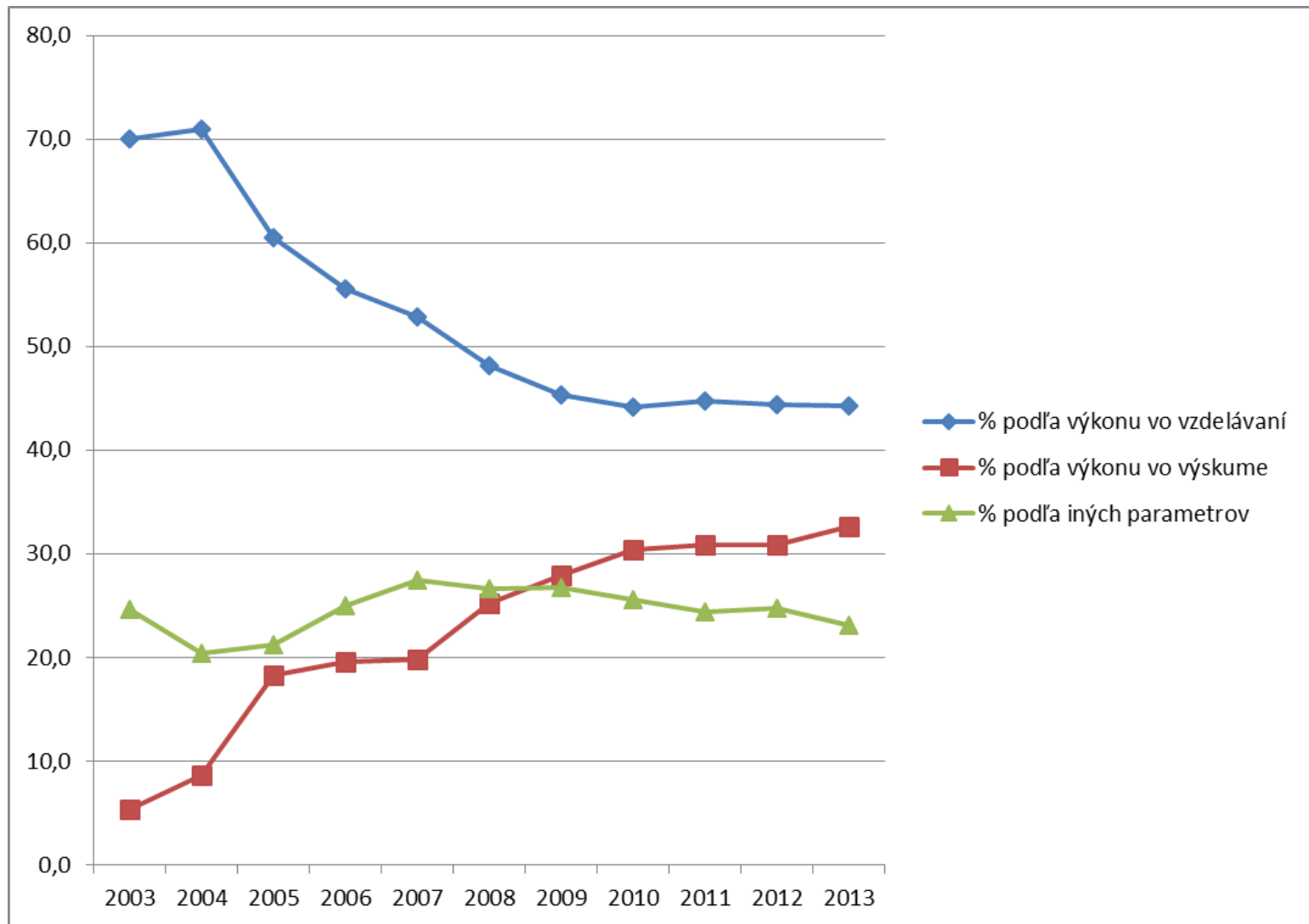

Podstatné zmeny v metodike rozdeľovania dotácií VVŠ

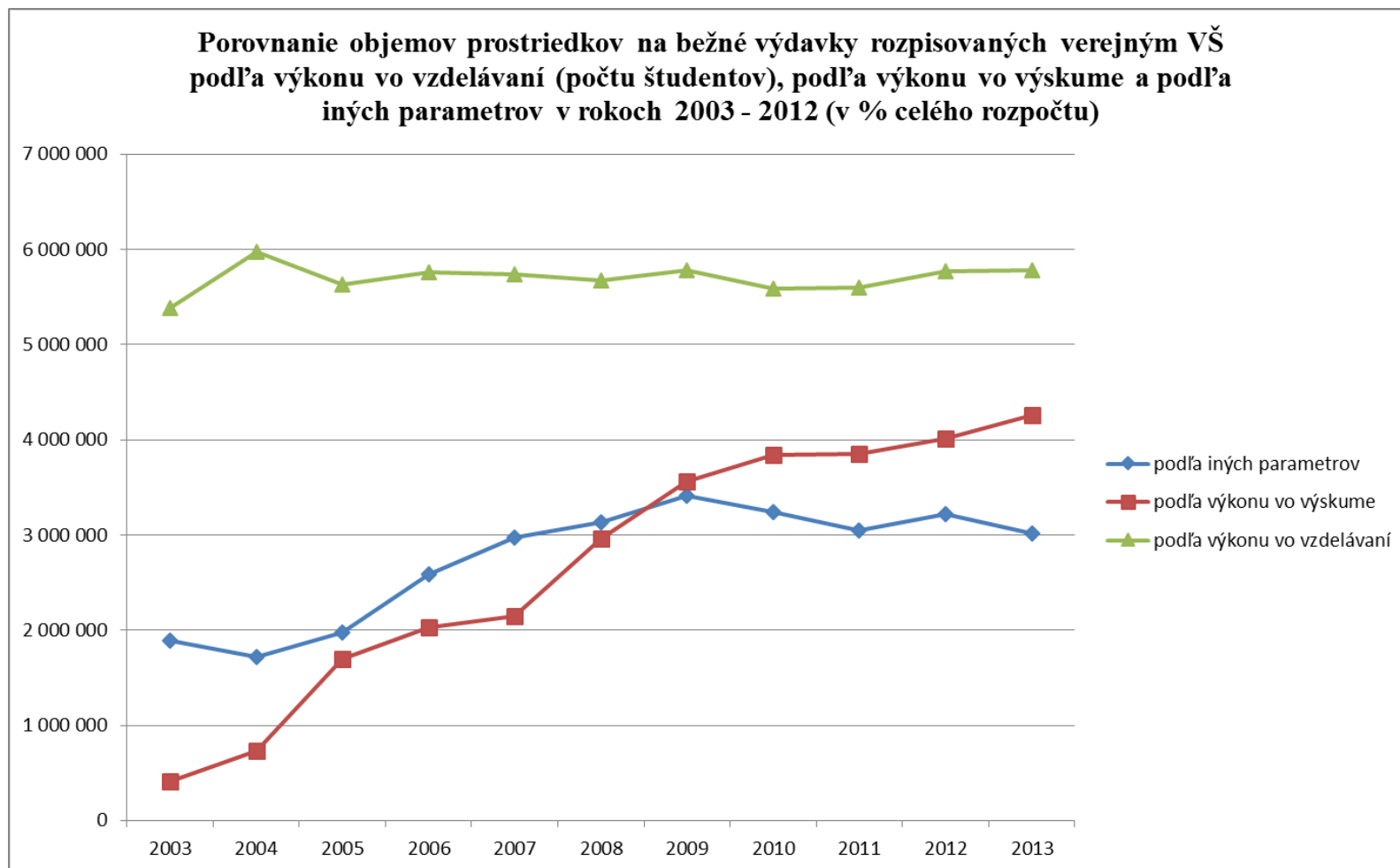
- **Zvyšovanie váhy výsledkov vo vede na úkor výkonov vo vzdelávaní**
 - veda ako meradlo kvality vzdelávania
 - presun prostriedkov z podprogramu Vzdelávanie a prevádzka VŠ do podprogramu Vysokoškolská veda a technika (prednostné financovanie VaV)
- **Spoplatnenie externého štúdia**
- **Financovanie doktorandov**
 - štipendium porovnateľné s platom odborného asistenta
 - podpora cestou účelovej dotácie VŠ zrušená, prostriedky na štipendiá doktorandov si VŠ vyčleňuje zo svojho rozpočtu (od 2011)

Štruktúra dotácie (%)

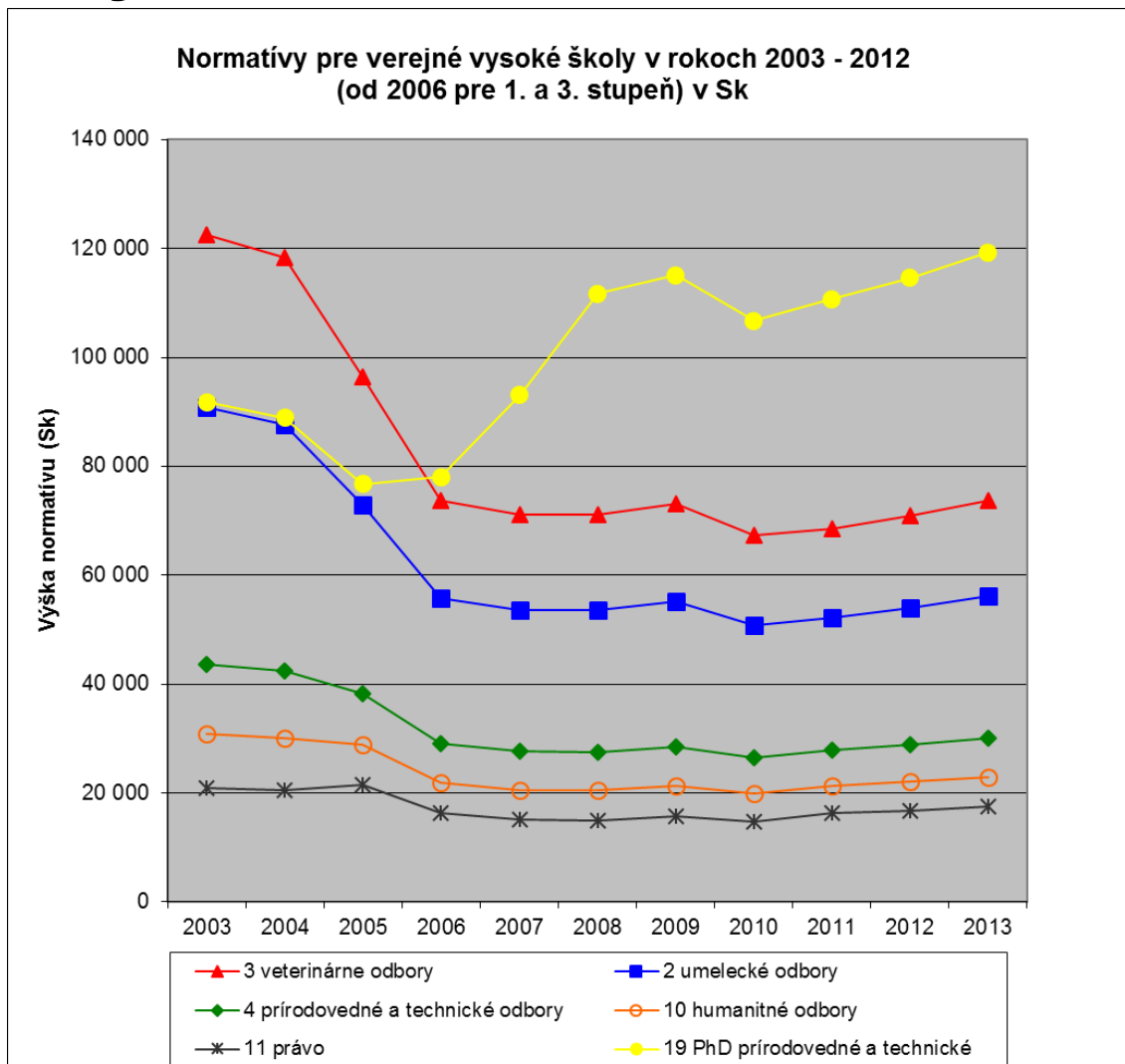
Štruktúra dotácie

Celkový objem prostriedkov v mil. SK

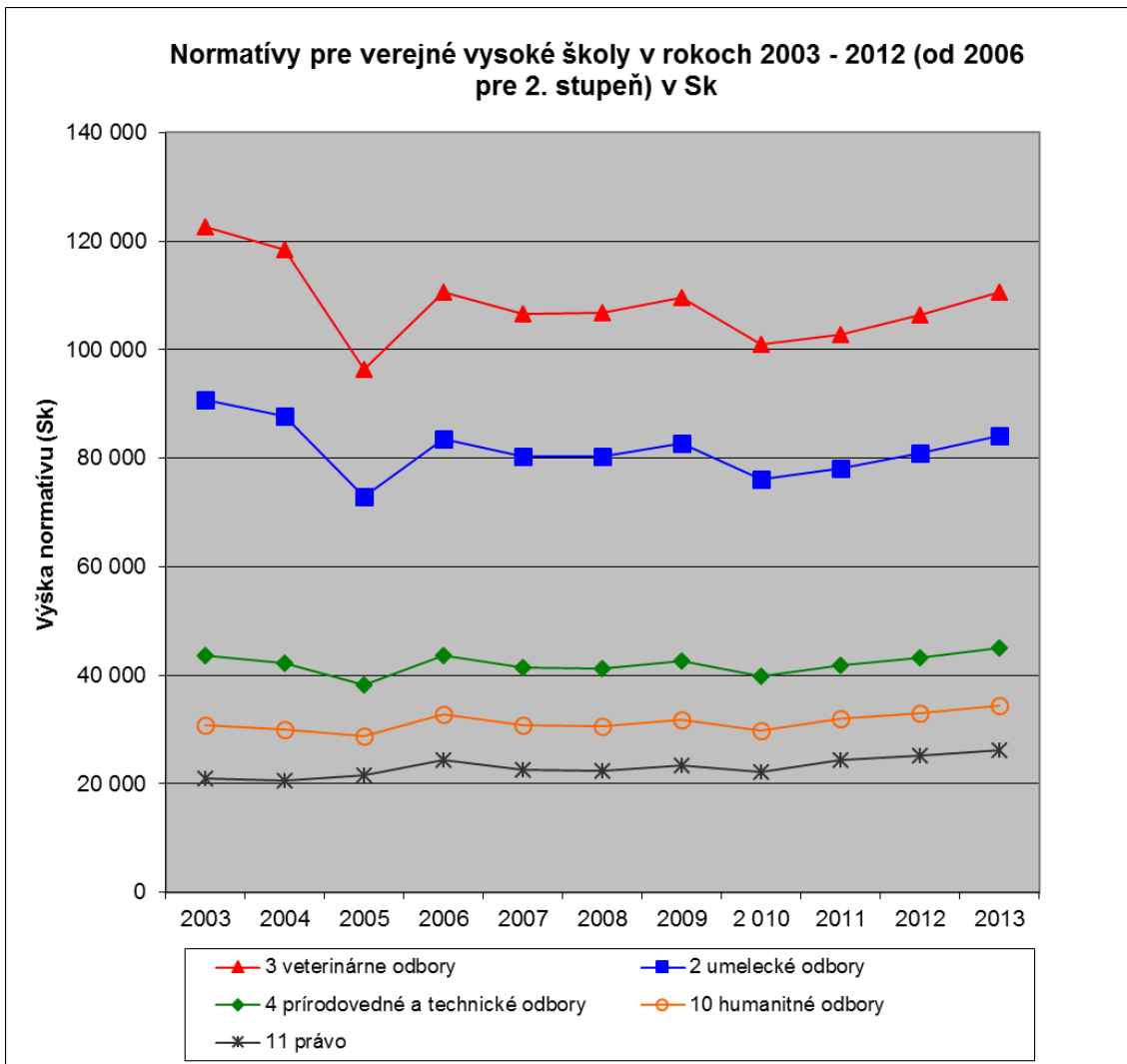
Trendy financovania VŠ

Normatívy

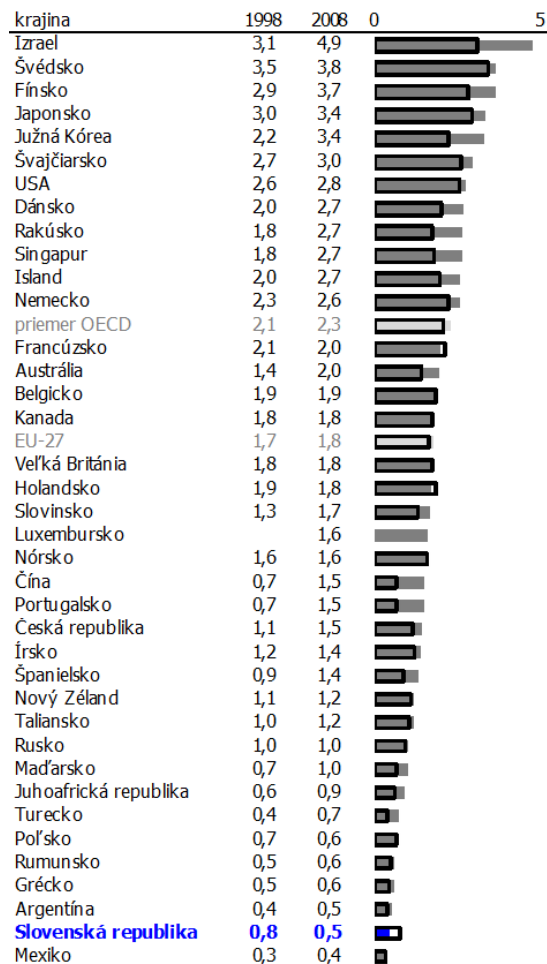
Trendy financovania VŠ

Normatívy

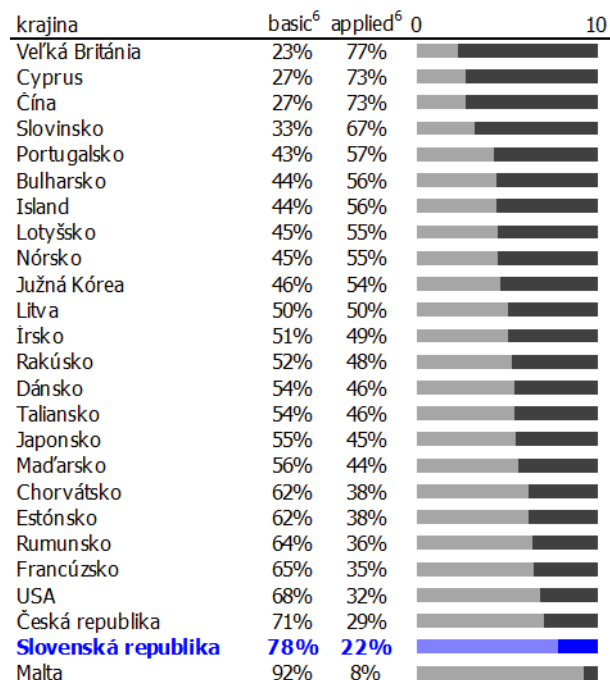
Financovanie vedy v SR

Celkové výdavky na VaV ako % z HDP

■ 2008 alebo najbližší dostupný rok
 □ 1998 alebo najbližší dostupný rok

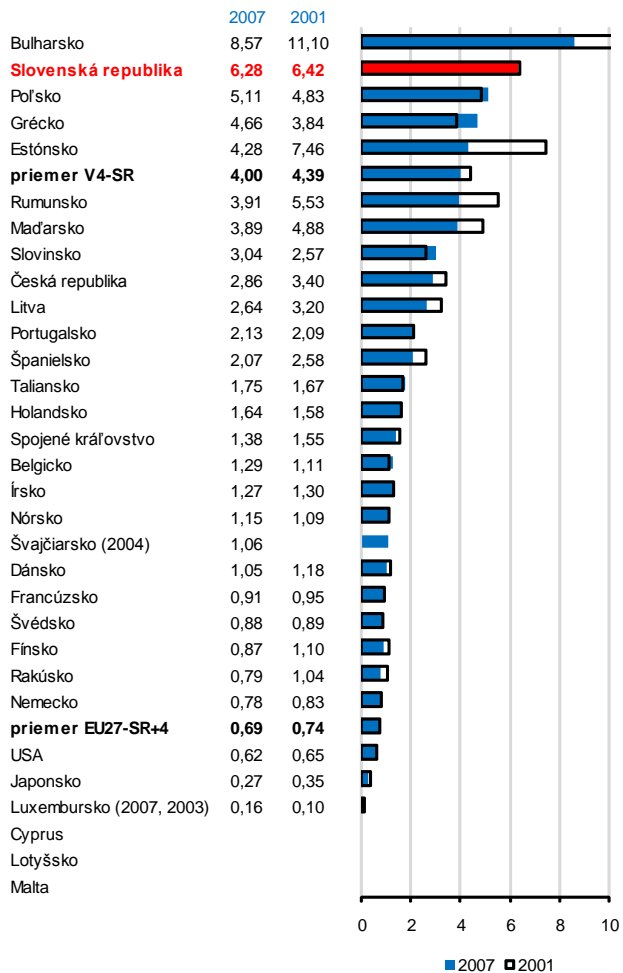
Porovnanie financovania základného a aplikovaného výskumu vo verejnom sektore ako podiel z HDP

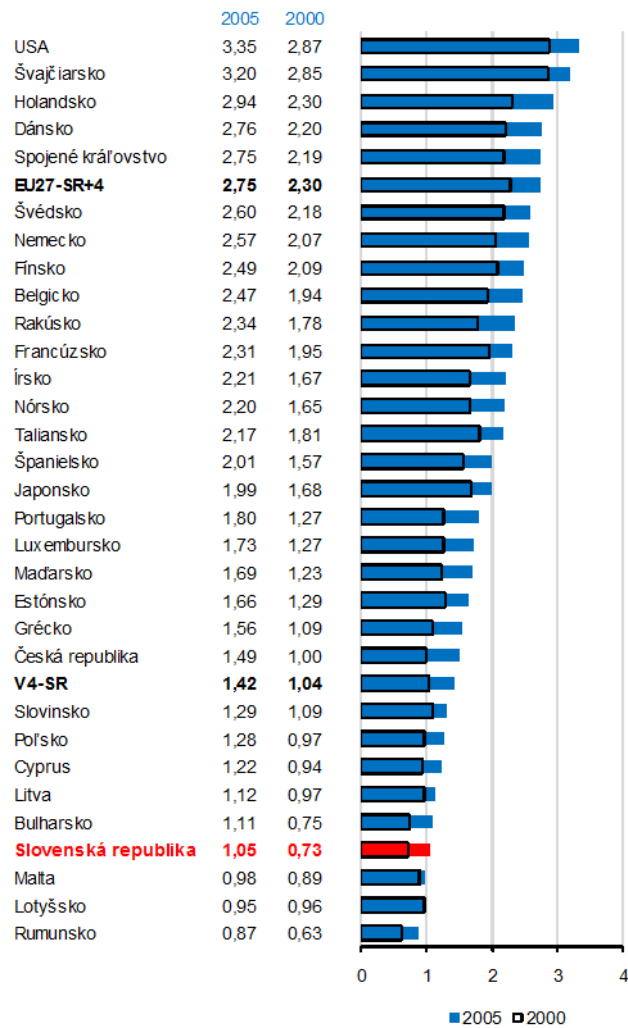
■ základný výskum
 ■ aplikovaný výskum

Výstupy vedy v SR

Počet publikovaných vedeckých článkov na milión EUR vynaložených na VaV

Priemerný počet citácií na jeden vedecký článok

Akreditácie a hodnotenie EUA

- **1. septembra 2002 - nová Akreditačná komisia**
- **Študijné odbory**
- **Opisy študijných odborov**
- **Akreditujú sa študijné programy**
- **Priznávanie práv udeľovať tituly doc. a prof.**
- **Akreditácia nových študijných programov zavŕšená 2005**
- **2005 – 2007 EUA Institutional Evaluation Programme**
 - 23 slovenských VŠ
 - The Slovak Higher Education System and its Research Capacity, EUA Sectoral Report, 2008
 - Aplikačný dokument Sektorovej správy EUA, SRK, 2008

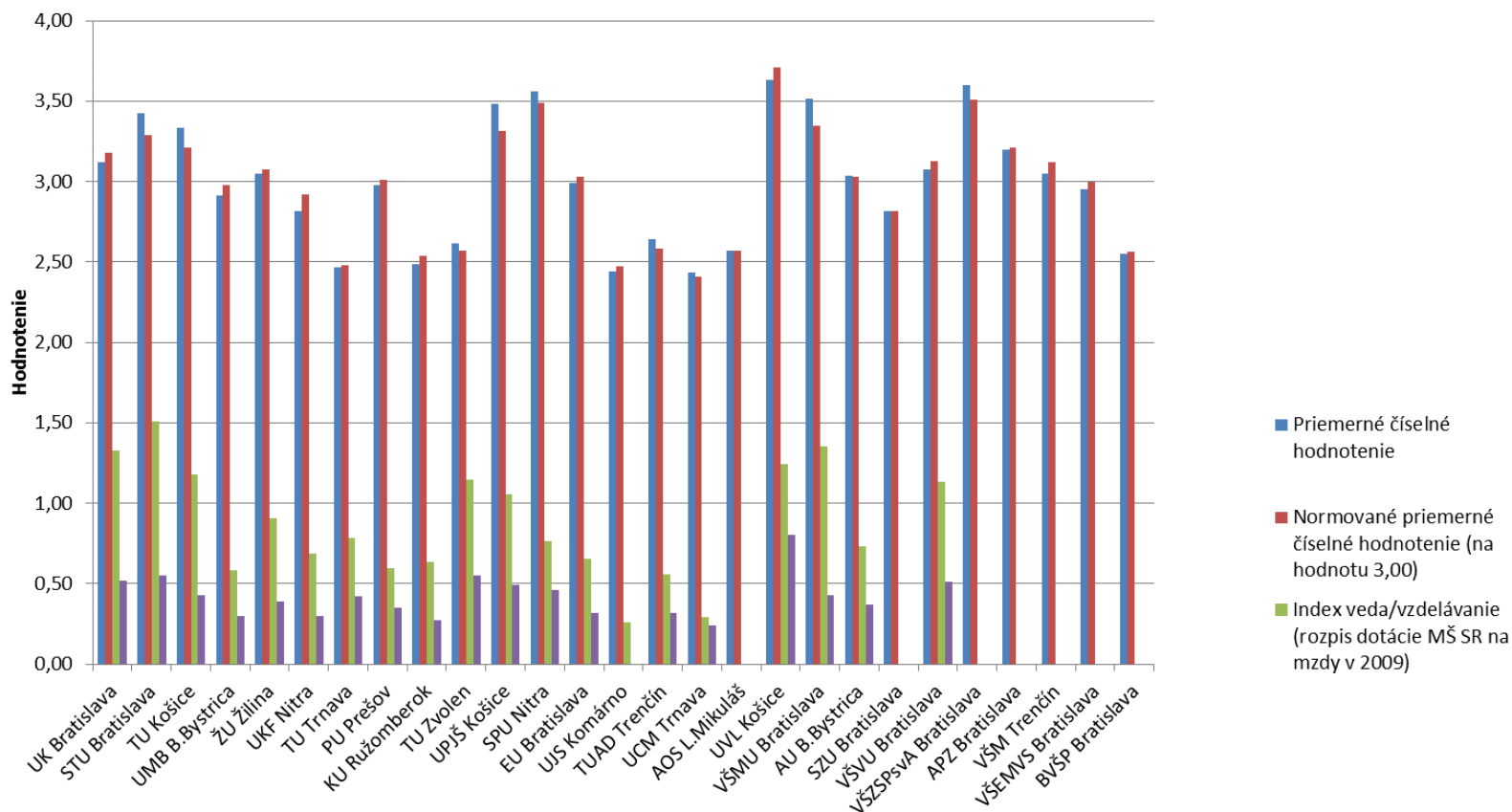

1. Cyklus komplexných akreditácií

- **Január 2009 - marec 2010**
- **Kritériá na zaradenie medzi univerzity**
 - hodnotenie úrovne výskumnej činnosti (KZU-1)
 - objem financií za výskumné granty, projekty, na evidovaný prepočítaný počet docentov, profesorov a tvorivých výskumných pracovníkov (KZU-2)
 - počet absolventov doktorandského štúdia (KZU-3)
 - výstupy výskumu študentov a absolventov doktorandského štúdia (KZU-4)
 - počet doktorandov denného doktorandského štúdia na prepočítaný evidenčný počet docentov a profesorov (KZU-5)
 - počet študentov v študijných programoch prvého a druhého stupňa na prepočítaný evidenčný počet vysokoškolských učiteľov (KZU-6)

Výsledky KZU_1

Hodnotenie výskumnej, vývojovej a ďalšej tvorivej činnosti v rámci komplexnej akreditácie 2009
(poradie podľa počtu hodnotených oblastí výskumu)

Závery 1. cyklu KA

- **Výsledky KZU_1 majú pridanú hodnotu**
- **Výsledky celej KA ovplyvňoval v podstate iba KZU_6**
- **Výsledky KZU_1 sa premietli do metodiky financovania VŠ**
– „dlhé“ peniaze
- **Osobný pohľad**
 - je zjavné, že počet hodnotených oblastí a priemerné hodnotenie VŠ spolu súvisí
 - je zjavné, že každá VŠ je niekde dobrá a niekde slabá.
 - „politické“ tvrdenia, že na Slovensku sa dajú na základe hodnotenia výskumu ľahko zadefinovať štyri (?) výskumné univerzity nefunguje
 - VŠ na KA
 - efekt z KA nie je adekvátny energii vynaloženej na KA

2. Cyklus komplexných akreditácií

- **Od júna 2014, výsledky VVŠ 2015 (?)**
- **Kritériá**
 - výsledky hodnotenia úrovne výskumnej činnosti (KZU-1)
 - výstupy výskumu /umeleckej činnosti študentov a absolventov doktorandského štúdia (KZU_2)
 - podiel oblastí výskumu, v ktorých vysoká škola poskytuje aj doktorandské študijné programy (KZU-3)
- **Nesúhlas SRK**
- **Z dôvodu retroaktivity kritérií (kritériá schválené v apríli 2013, hodnotené obdobie je 2008-2013) je KA napadnutá na ÚS**

KREDO

**Ďakujem doc. RNDr. Petrovi Mederlymu, CSc.
za pomoc pri príprave prednášky**

Ďakujem za pozornosť

www.kredo.reformy-msmt.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ